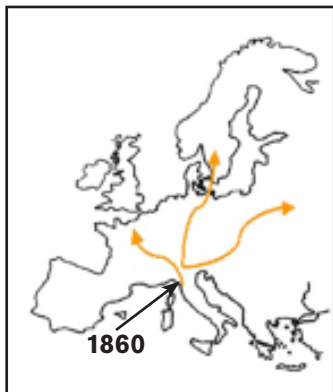

Kräftpestens framfart i Europa

Innehåll & layout: Lenmar Edsman, Teresa Soler, www.slu.se/kräftor
Foto: Thorbjörn Hoengslo, Illustrationer: Susanne Bäck, Tryck: SLU maj 2018.

Kräftpesten - inte bra för någon

- kräftpesten kom till Italien från USA 1860
- kräftpesten kom från Finland till Stockholm i augusti 1907 med en båtlast smittade flodkräftor
- Mälaren och Hjälmaren drabbades först
- identifieringen av kräftpesten skedde 1930
- kräftpest - en svamp (*Aphanomyces astaci*)
- svampen är dödlig för europeiska kräftor
- signalkräftor och andra amerikanska kräftor är alltid smittbara
- signalkräftor kan dö av akut kräftpest om de blir stressade
- när vi introducerade signalkräften på 60-talet fick vi in en ny aggressivare variant av pesten
- spridningen av pesten i Sverige har fyrdubblats i och med introduktionen av signalkräfta

Hjälp till genom att...

- aldrig sätta ut eller flytta fisk och kräftor från ett vatten till ett annat utan tillstånd!
- aldrig flytta kräftfiskeredskap och annan utrustning mellan olika vatten utan desinfektion!
- aldrig förvara, beta med eller kasta kräftor eller delar av kräftor i annat vatten än det där de fångats!
- aldrig rengöra eller kasta förvaringskärl för kräftor i andra vatten än det där kräftorna fångats!
- aldrig sätta ut överblivna matkräftor – koka och ät!

Desinfektion av utrustning, redskap, maskiner, båtar och stövlar

- torkning till fullständig torrhet i bastu, torskåp eller i solen i (>70° C) i minst 5 timmar
- T-röd 3 delar/1 del vatten. Redskap hålls nedsänkta i minst 20 min. eller sprayas noggrant med T-röd.
- frysning under minst 24 timmar i -10° C
- större maskiner rengörs med högtryckstvätt med ånga eller hett vatten (>70° C)
- desinficera med brukslösning av Virkon™ S
- sporer lever högst ett par veckor, har du tid på dig – låt utrustningen stå så försvinner smittan

Lagstiftning

- det är förbjudet att sätta ut signalkräftor
- det är förbjudet att ta in levande kräftor från utlandet
- det är förbjudet att använda kräftor som bete i ett annat vatten än det där de fångats
- det är förbjudet att fiska kräftor, fånga kräftor, sälja, köpa eller transportera okokta kräftor, samt flytta redskap och utrustning till andra vatten i ett pestförklarat område

SE UPP FÖR KRÄFTPESTEN!

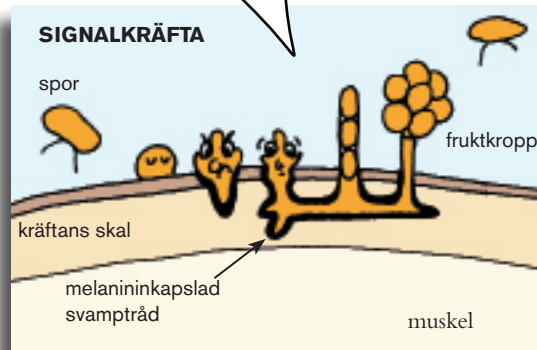

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för akvatiska resurser

Kräftpesten tar död på de europeiska kräftarterna

– Amerikanska kräftor tog med oss till Europa!

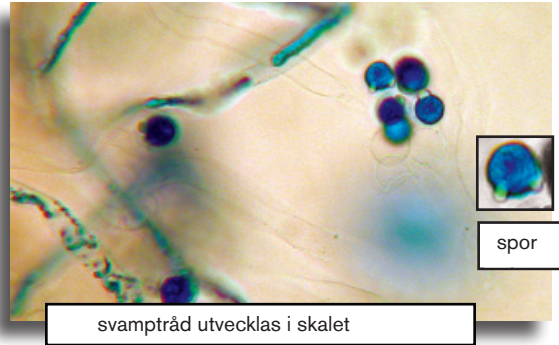

Signalkräftan skyddar sig mot pesten

Amerikanska kräftarter, som signalkräftan, har ett snabbare immunförsvar. De kan kapsla in pestens svamptrådar i skalet med melanin för att skydda sig. Men svampen lever ändå vidare och sprider sporer. Signalkräftan fungerar därför som värd och är kroniskt infekterad.

Signalkräftan kan också dö!

Infektionen syns ibland som mörka fläckar. Men ofta är angreppen mikroskopiska och syns inte. Om signalkräftor blir stressade kan också de dö av kräftpesten.

Kräftpesten - en parasit

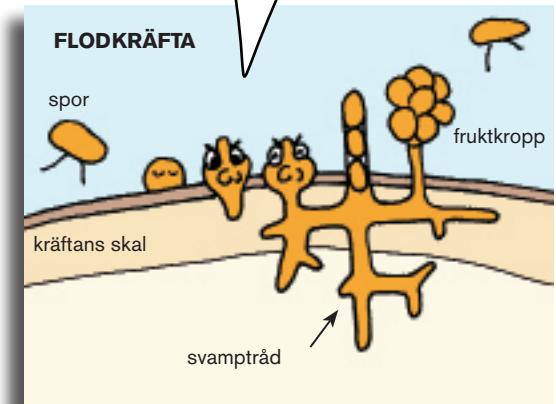
Kräftpesten är en parasit och klarar sig inte utan levande kräftor. När en kräfta dör av pesten frigörs miljontals sporer. Utanför kräftan har sporer en kort livslängd.

När sporer landar på en ny kräfta bildar den svamptrådar som försöker växa genom skalet. Då bildas ett nätverk av svamptrådar i mjukdelarna. Fruktkroppar bildar nya sporer på den döende kräftan.

Pesten sprids

Pesten sprids när levande signalkräftor flyttas. Smittan sprids också genom att sporer följer med vatten, båtar, redskap och fisk vid förflyttning. Ju större mängd vatten som överförs desto större smittrisk. Pesten kan också spridas av infekterade flodkräftor innan de dör.

– Här kan vi växa på djupet. Vi växer tills flodkräftan dör. Då måste vi hitta en ny värd...

Pesten dödar flodkräftan

Europeiska kräftarter, som flodkräftan, kan inte skydda sig mot kräftpesten. Svamptrådarna sprider sig inne i kräftans mjukdelar. Det syns sällan utanpå att kräftan är smittad. Smittade kräftor dör inom några veckor.

Numera sprids pesten på grund av okunnighet och illegala utsättningar av signalkräfta.